

**YEREL SEÇİMLER
ADAY SAPTAMA
YÖNETMELİĞİ**

KAPSAM

MADDE 1-

Yerel yönetim (il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği,) seçimlerinde Cumhuriyet Halk Partisi adayları, bu yönetmelik hükümlerine göre belirlenir. (Tüzük Mad. 61, 61/a, 61/b, 62; 2972 SK, mad. 3,4, 10-17; 2820 SK, mad. 37-52)

SEÇİM ÇEVRESİ

MADDE 2-

- A. İl genel meclisi üyeleri seçimlerinde her ilçe bir seçim çevresidir. (2972 S.K. Md. 3/1)
- B. Belediye başkanı ve belediye meclisi üyeleri için her belde bir seçim çevresidir. (2972 S.K., 3/2)
- C. Büyükşehir belediye başkanı için yapılacak seçimde seçim çevresi büyükşehir belediye sınırlarından oluşur. (2972 S.K. Md.4)

YETERLİK

MADDE 3-

Belediye başkanlığına, belediye ve il genel meclisi üyeliklerine aday adayı olacaklar saptanırken, aşağıda yazılı nitelikler ve kurallar gözetilir:

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
2. Yirmibeş yaşını doldurmuş olmak,
3. 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11.maddesinde belirtilen sakıncaları taşımamak (2972 SK, mad. 9, 2839 SK, mad. 10,11).

ADAYLIK ÖN KOŞULLARI

MADDE 4-

Yerel seçimlerde adaylık isteminde bulunanlar yazılı olarak başvururlar.

Adaylık isteminde bulunanlarda yasal engel bulunmaması dışında aşağıdaki koşullar aranır:

- a. Ödenti borcu olmamak,
- b. En az bir yıldan beri parti üyesi olmak.

Ancak merkez yoklaması adaylığı istemiyle başvuranlarla, Tüzüğün 12.maddesi uyarınca Merkez Yönetim Kurulu kararıyla doğrudan asıl üyeliğe kabul olunanlar, partili olarak TBMM üyeliği, belediye başkanlığı, belediye ve il genel meclisi üyeliği yapmış olanlar, parti örgütünde seçimle bir göreve gelmiş olanlar için bir yıllık üyelik koşulu aranmaz.

Yasal zorunluluk nedeniyle partiye üye olma olanağı bulunmayan kimselerden adaylığa başvuruların, parti üyesi olmaksızın, merkez yoklaması, önseçim veya aday yoklamasına katılmaları, Merkez Yönetim Kurulunun iznine bağlıdır.

Yerel örgütlerde il ve ilçe başkanı veya yönetim kurulu üyesi olanlar, görev yaptıkları yerden aday adayı olmak isterlerse belirlenen seçim takvimine göre parti yöneticileri ile kamu görevlilerinin istifa etmeleri gereken güne kadar görevlerinden çekilmek zorundadırlar (SPK, mad. 40/4, Tüzük md.61/3).

BAŞVURMA YÖNTEMİ VE YAZIMI

MADDE 5-

Aday adayları istem belgesini il ve ilçe belediye başkanlığı ile belediye meclisi üyelikleri ve il genel meclisi üyelikleri için o seçim çevresi ilçe başkanlığına başvururlar. Belde belediye başkanlığı veya meclis üyeliği için başvurular, o seçim çevresinin bağlı olduğu ilçe başkanlığına yapılır.

Büyükşehir belediye başkanlığı aday adaylığı için başvuru, o yer il başkanlığına yapılır.

Aday adayları başvurularına kısa özgeçmişlerini, onaylı adli sicil özetini ve adaylık ödentisi makbuzunu da eklerler.

Başvuruda bulunan aday adaylarına bir "alındı belgesi" verilir. Başvurular, ilçe başkanlıklarınca başvuru süresinin bitiminden en geç üç gün içinde bağlı oldukları il başkanlığına ve Genel Sekreterliğe yazı ile bildirilir. İl başkanlıklarına yapılan başvurular da aynı süre içinde Genel Sekreterliğe yazı ile bildirilir .(2972 SK, Mad. 10).

İNCELEME

MADDE 6-

Seçimlerde adaylık için başvuranlarla ilgili başvuru süresinin bitiminden itibaren üç gün içinde seçim çevresi ilçe yönetim kurulunca adaylığa uygunluk incelemesi yapılır. Büyükşehir belediyesi başkanları ile merkez ilçe belediye başkanı adayları için inceleme il yönetim kurulunca yapılır.

Öncelikle örgüt içinde yapılacak incelemede, gizlilik kuralına uyulur.

Adaylar için inceleme, özellikle:

- Parti ilkeleri ve programı ile yetkili organ kararlarına bağlılığı,
- Kişisel özgeçmiş ve niteliği,
- Seçim çevresinin özellikleri,
- Partinin gereksinimleri,

açısından yapılır.

Aday yoklamasına katılması uygun bulunmayanların başvuru belgesindeki adreslerine karar hemen tebliğ edilir. İlgili tebliğ tarihinden başlayarak iki gün içinde bir üst kurula yazılı itirazda bulunabilir. Kararına itiraz edilen organ vakit geçirmeden kararı üst birim başkanlığına gönderir, gerekli bulunursa itiraz konusu kararın gerekçesini bildiren bir yazıyı da ekleyebilir.

Bu konudaki itirazların son inceleme yeri Parti Meclisi'dir. Parti Meclisi'nin kararı kesindir. Parti Meclisi gerekli gördüğü hallerde her aday için doğrudan inceleme yapabilir ve adayların "uygunluğu" hakkında karar verebilir.

ADAY SAPTAMA YÖNTEMLERİ

YÖNTEMLER

MADDE 7-

Parti adayları başlıca üç yöntemle saptanır.

- a. Ön Seçim,
- b. Aday Yoklaması,
- c. Merkez Yoklaması.

Aday saptamada hangi seçim çevresinde hangi yöntemin uygulanacağına Parti Meclisi karar verir.

ÖN SEÇİM

MADDE 8-

Ön seçimler Siyasi Partiler Kanununda belirlenen yöntemle, yargı gözetim ve denetiminde yapılır (SPK, mad. 37, 39, 41, 42).

Ön seçim, seçim çevresinde partiye yazılı tüm üyelerin katılımı ile yapılır.

Ön seçimlerin yapılacağı tarih itibariyle bir önceki yılın son gününe kadar Siyasi Partiler Kanununun 10. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilen üyeler ön seçimde oy kullanabilir.

Kesin veya geçici çıkarma cezası alanlar seçmen listesinde yer alamazlar. İlçe Seçim Kurulları üye listelerini ön seçimden en az 30 gün önce elinde olacak şekilde Yargıtay Cumhuriyet

Başsavcılığından temin eder. Bu listeler, önseçim tarihinden 25 gün önce İlçe Başkanlıklarında ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarında askıya çıkarılır. Listelere askı tarihinden itibaren 15 gün içinde ilçe seçim kurullarına yazıyla itiraz edilebilir. İtirazlar İlçe Seçim Kurullarınca en geç 2 gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Kesinleşen listelerde adları yer alan üyeler ön seçimde oy kullanabilir.

ADAY YOKLAMASI

MADDE 9-

Aday Yoklaması Basit Aday Yoklaması ve Genişletilmiş Aday Yoklaması olmak üzere iki türdür.

Aday yoklaması Siyasi Partiler Kanununda belirlenen yöntemlerle yargı gözetim ve denetiminde yapılır. (SPK Mad. 37, 39, 41,42)

MERKEZ YOKLAMASI

MADDE 10-

İllerin, ilçelerin, belde ve köylerin ekonomik, toplumsal, siyasal, tarihsel ve turistik özelliklerini ve parti yararlarını göz önünde tutarak bu yerlerde belediye başkanlığı, belediye ve il genel meclisi üyelikleri aday yoklamasının Merkez Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Parti Meclisince merkez yoklaması ile yapılmasına karar verilebilir. Parti Meclisi gerekli gördüğü hallerde bu yetkisini **ilçe seçimleri için** il yönetim kuruluna, **belde seçimleri için ilçe yönetim kuruluna** devredebilir.

Merkez yoklaması kararının alınmasından önce ya da sonra, bu yöntemin en verimli şekilde uygulanabilmesini sağlamak ve Parti Meclisinin kararına kaynak oluşturmak üzere Merkez Yönetim Kurulu şeklini ve zamanlamasını da belirleyeceği çeşitli eğilim yoklaması yöntemleri uygulayabilir.

Bir yerde parti örgütü bulunmaması veya parti örgütü bulunduğu halde seçilecek asıl ve yedek üye sayısı kadar aday aday olmaması nedeniyle önseçim veya aday yoklaması yapılamamışsa, o seçim çevresinde parti adayları ve listedeki sıraları Parti Meclisince saptanır.

Önseçim veya aday yoklamasını kazanan adaylardan birinin veya birkaçının tutanağının iptaline karar verilirse, bu adayların yerine, aday belirlenme sırasına göre başta gelenlere tutanak verilir. Boş kalan yerler bu yöntemle doldurulamazsa yukarıdaki kurallar uygulanır.

Merkez yoklaması yöntemiyle belirlenecek adayların saptanmasında,% 33 cinsiyet kotası ve % 10 gençlik kolları kotası uygulanır.

Hem cinsiyet hem gençlik kolları kotalarının özelliklerine sahip bir aday her iki kotadan düşülür.

Bu özelliklerde yeter sayıda başvuru olmaması halinde katılanlarla aday tespiti yapılır. (Tüz. 61/a, 61/b)

BASİT ADAY YOKLAMASI

MADDE 10/A

Basit Aday Yoklaması bir seçim çevresi içinde kayıtlı aşağıdaki parti üyelerinin yargı gözetim ve denetimi altında yapacakları seçimle adayları belirlemesidir.

- a. Kongrelerinde seçilmiş olan il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulları üyeleri,
- b. Partili belediye başkanları ile partili belediye meclisi üyeleri,
- c. Partili eski belediye başkanları,
- d. Partili il genel meclisi üyeleri,
- e. Partili mevcut ve eski parlamenterleri,
- f. O seçim çevresinde üye olarak yazılı olan Parti Meclisi ve Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı ve üyeleri ile İl Disiplin Kurulu Başkanı ve üyeleri,
- g. Seçim çevresindeki ilçelerin kongre delegeleri ve o çevrede il kongresi delegeleri,
- h. O seçim çevresinde üye yazılı kurultay delegeleri,
- i. Seçim çevresi içindeki sendikalar ile meslek odaları (kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları)nın Parti üyesi olan başkanları,
- j. O seçim çevresinden seçilmiş parti içi önseçmenleri,

Yukarıda sayılanlara ek olarak seçimle göreve gelmiş belde başkanları ve belde yönetim kurulu üyeleri, seçilmiş oldukları beldenin seçim çevresindeki belediye başkanlığı ve belediye meclisi aday yoklamasında seçmen listesine yazılırlar.

GENİŞLETİLMİŞ ADAY YOKLAMASI

MADDE 10/B

Geniştirilmiş Aday Yoklaması bir seçim çevresi içinde partiye kayıtlı ve üye aidatını düzenli şekilde ödemiş üyelerin yargı gözetim ve denetimi altında yapacakları seçimle adayları belirlemesidir.

Düzenli aidat ödeme şartının gerçekleşme esasları, hangi zaman dilimine ait hangi tür ödemelerin dikkate alınacağı ve uygulama şekli Merkez Yönetim Kurulu tarafından yayınlanacak Genelge ile belirlenir.

ADAY YOKLAMASINDA SEÇMEN KÜTÜKLERİNİN HAZIRLANMASI

MADDE 10/C

Genel Sekreterlik, aday yoklamasında oy kullanacak seçmen listelerini, aday yoklaması tarihinden en az 30 gün önce üye yazım yönetmeliğinin 18. Maddesine göre düzenlenmiş parti kütüğü ile birlikte ilçe seçim kurulu başkanlıklarına verir.

Kesin veya geçici çıkarma cezası alanlar seçmen listesine yazılamazlar.

Bu listeler aday yoklaması tarihinden 25 gün önce İlçe Başkanlıklarında ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarında askıya çıkarılır.

Listeler askı tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yazıyla itiraz edilebilir.

İtirazlar İlçe Seçim Kurullarınca en geç 2 gün içerisinde karar bağlanır.

Kesin listelerde adları yer alan üyeler aday yoklamasında oy kullanır.

Merkez Yönetim Kurulu, Genel Sekreterliğin gözetim ve denetimi altında seçmen listelerini hazırlama ve seçim kurullarına verme yetkisini il ve ilçe başkanlıklarına devredebilir. (SPK Mad. 42, Tüzük Md. 58)

KONTENJAN ADAYLARININ BELİRLENMESİ

MADDE 11-

2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Hakkında Kanun'un 10. maddesinde düzenlenen esaslara göre, kontenjan adayları görevli ilçe seçim kurulu başkanlığına gönderilecek listelerde ayrıca gösterilir. (2972 SK, Mad. 10/4-c)

ÖN SEÇİM VE ADAY YOKLAMASI İLE İLGİLİ YASAKLAR

MADDE 12-

Ön seçim ve aday yoklamasında adaylar parti programı ile

kurultay ve yetkili Genel Merkez organları kararları ve parti seçim bildirgesine aykırı açıklamalarda ve vaatlerde bulunamazlar.

Aday adayları, propaganda sırasında Siyasi Partiler Kanunu'nun 43. maddesinde belirlenen ilkeler ve yasaklara uyar ve yasada saptanan hakları kullanırlar. (2820 S.K. Md. 43)

ADAYLIK ÖDENTİSİ

MADDE 13-

Yerel seçimlerde aday adaylarından Merkez Yönetim Kurulu'nca belirlenecek esaslara göre adaylık ödentisi alınabilir.

Hangi aday adaylarından ne miktar ödenti alınacağı, Genel Merkez payı da belirtilerek adaylık için başvuru süresi başlamadan saptanır ve açıklanır.

Alınan ödentiler hiçbir nedenle geri verilmez.

Ödenti tutarı en yüksek devlet memurunun brüt aylığını geçemez. (2972 SK, Mad. 10)

ADAY ADAYLARININ BELİRLENMESİ VE BİLDİRİLMESİ

MADDE 14-

Belediye başkanlığı, belediye meclisi ve il genel meclisi üyelikleri için yapılan başvurular; ilçe ve merkez ilçelerde ilçe başkanlıkları, büyük şehirlerde il başkanlıklarınca açılan dosyalarda saklanır.

İlçe başkanı, aday adayları listelerini, önseçim veya aday yoklamasından en az yirmi gün önce ilgili ilçe seçim kurulu

başkanlığına alındı belgesi karşılığında verir. Durum, Genel Sekreterliğe bildirilir.

İlçe seçim kuruluna listeler verilirken o seçim çevresinden seçilecek belediye ve il genel meclisi asıl ve yedek üye sayısı gözetilir. Verilecek listenin eksik kalmaması sağlanır.

Bu bildirimden sonra adaylıktan çekilmeler oy verme gününe kadar dikkate alınmaz. Ancak, bunlar aday seçilmişlerse çekilmeleri, geçerlik kazınır. Ölüm halinde de aynı kural uygulanır (SPK, Mad. 40/6-7).

ADAYLARIN BELİRLENMESİ

MADDE 15-

Önseçim veya aday yoklaması sonunda partice, o yerde belediye başkanlığı için bir aday; belediye ve genel meclisi üyeliklerine o seçim çevresi için saptanan asıl ve yedek üye sayısı kadar aday belirlenir. Bu konuda ilçe seçim kurulunca düzenlenen tutanak esas alınır.

Aday listelerinin kesinleşmesinden önce herhangi bir nedenle bu listelerde boşalma olursa, boşalan yerler, listedeki sıra yukarıya kaydırılarak doldurulur. Listede ortaya çıkan noksanlar, oylamada en çok oy alan parti adaylarıyla tamamlanır.

Önseçime veya aday yoklamasına katılanlarla listedeki eksiklik tamamlanamazsa Merkez Yönetim Kurulunca noksan yerler hemen doldurulur.

Merkez Yönetim Kurulu, süreleri geçirmemek için eksik listeyi

tamamlama yetkisini önceden ilgili il veya ilçe yönetim kuruluna verebilir.

ÖNSEÇİM VEYA ADAY YOKLAMASINDA İLÇE SEÇİM KURULU VE SANDIK KURULU ÜYELİĞİ

MADDE 16-

Siyasi Partiler Kanununun 41. maddesine göre önseçim veya aday yoklaması sırasında görev yapacak ilçe önseçim kuruluna katılacak partili iki asıl ve yedek üyeyi, aday adayı olmayan ve görevi en iyi biçimde yerine getirecek nitelikleri taşıyan partililer arasından, büyükşehir seçimlerinde il yönetim kurulu; merkez ilçe ve ilçeler seçimlerinde ilçe yönetim kurulları saptar.

Aynı biçimde görev yapacak sandık kurullarında görev alacak partili iki asıl, iki yedek üye de ilçe yönetim kurulunca yukarıdaki fıkradaki esaslar gözetilerek belirlenir.

BİLDİRİM ÜZERİNE EKSİKLERİN TAMAMLANMASI

MADDE 17-

İlçe önseçim kuruluna bildirilen aday adaylarında bir eksiklik olursa, seçim kurulunca parti ilçe başkanlığına yapılan bildirim üzerine en geç beş gün içinde eksiklik tamamlanır.

2972 Sayılı Yasanın 12. maddesi uyarınca ilçe seçim kurullarınca ilan edilen geçici aday listelerine yapılan itirazın kabulü sonucu eksiklik olmuşsa, ilçe seçim kurulunun duyurusu üzerine bu eksiklikler Merkez Yönetim Kurulu'nca ya da bu yönetmelik uyarınca yetkili kılınan o yerdeki parti il veya ilçe yönetim kurulunca tamamlanır.

Eksiklerin tamamlanması üzerine iki gün içinde Genel Sekreterliğe bilgi verilir (2972 SK, Mad. 11/4, 12 ve 4).

ADAYLIKLA İLGİLİ KARARLARA İTİRAZ

MADDE 18-

İlçe seçim kurulları adayların, aday olma koşullarında eksiklik ve yasalara aykırılık görerek, 2972 Sayılı Kanun'un 15. maddesine göre durumu parti ilçe başkanlığına bildirmişse ilçe hemen ilgili adaya ve önemli hallerde Genel Sekreterliğe bilgi verir.

Partili aday ya da parti il ve ilçe başkanı, gerekli durumlarda da Genel Sekreterlik yetkili il seçim kuruluna itiraz edebilir. İtiraz reddedilirse beş gün içinde eksiklik giderilir (2972 SK, mad. 14, 15/2;298 SK, mad. 125 ve 110).

SEÇİM VE SANDIK KURULLARI KARARLARINA İTİRAZ

MADDE 19-

Seçim ve sandık kurullarının veya kurul başkanlarının kesin olmayan kararlarına karşı aday adayları itiraz edebilirler. Ayrıca parti il veya ilçe başkanları ile vekillerinin ve Genel Sekreterlik yetkililerinin ve parti gözlemcilerinin de itiraz hakkı vardır (2820 SK, mad. 50).

GÖZLEMCİLER

MADDE 20-

Önseçim veya aday yoklaması sırasında partili bir gözlemci sandık başı işlemlerini izlemek üzere hazır bulunur. Adaylar, gözlemci sıfatıyla sandık başında bulunamazlar (2820 SK, Mad. 45).

OY PUSULASI VE ZARFLARIN HAZIRLANMASI

MADDE 21-

Parti yönetimi, partice bildirilen aday adaylarının listelerini içeren oy pusulalarını çoğaltarak, yeter sayıda zarf ile pusulalarını birlikte ilçe seçim kurulu başkanlığına verir. İlçe seçim kurulunca oy pusulaları ve zarflar mühürlendikten sonra oy verme günü sandık başkanlıklarında hazır bulundurulur (2820 SK, mad. 46).

OY VERME İŞLEMİ

MADDE 22-

Sandık kurulu başkanlığının mührü ile de mühürlendikten sonra oy pusulaları ve zarf sandık başına gelen seçmene verilir.

Seçmen, aday adaylarının karşısına çarpı işareti koyarak seçmesini yapar. Belediye meclisi ve il genel meclisi üyelikleri için işaretleme o çevreden çıkacak üye sayısından çok, yarısından az olamaz. Eksik veya artık sayıda işaretli oy pusulaları geçersiz sayılır.

Partili seçmen, sandık başında ilçe seçim kurulunca verilmiş parti seçmen kartını göstermek zorundadır. Ayrıca sandık kurulu kimlik saptaması için parti kimliğini de ister. Bu kimlik yoksa, nüfus kimlik kağıdı gösterilir (2820 SK, mad. 42 ve 47).

YÜRÜRLÜK

MADDE 23-

Bu yönetmelik Parti Meclisinin 4 Mayıs 2013 günlü toplantısında kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.